

Rälspiken

Göteborgs
Modelljärnvägssällskap

Nr 3, juni 2016

©Göteborgs Järnvägsmuseum - Bild: KDA/K2724 - www.gsmirg.se/portalen.se

Modulmäss

Lillhagens Station

Extra möte

Göteborgs Modelljärnvägssällskap

GMJS är en ideell förening som äger och bygger en modelljärnvägsanläggning i skala O, 1:45. Sällskapet bildades 1945.

2016 består styrelsen av

Leif Johansson, ordförande
Kjell Persson, vice ordförande
Torbjörn Ek, sekreterare
Lennart Risfelt, kassör
Hans Johansson, redaktör
Leif Ohlsson, ledamot
Nils Pihlgren, ledamot

Vårt medlemsblad Rälspiken utkommer med minst fyra nummer per år. Medlemskap kan vinnas genom att betala in årsavgiften på 500 kr på föreningens plusgirokonto 24 14 19 – 1. Föreningens besöksadress är Volviahallen, (GPS-koordinater 57 42 42, 11 58 30) Bergslagsgatan, Göteborg och brevadressen är GMJS c/o Torbjörn Ek Kobbarnas väg 15 416 64 GÖTEBORG

Vill Du komma i kontakt med oss går det säkert med något av nedanstående
Ordföranden 031 - 57 34 29
Sekreterare 031 – 19 37 36
Sekreteraren: torbjorn_ek@hotmail.com
Redaktörn: hasses@telia.com

Text och foto, där intet annat anges, står redaktören för.

Se även vår hemsida
www.port.se/gmjs

Å andra sidan....

kom ju våren till slut. Det var lite segt men just till Valborg/1:a maj kom högttrycket. Även arbetsgruppen som jobbar med att anskaffa en ny lokal har jobbat för högttryck. Vi har varit och tittat på ett par tänkbara lokaler som erbjudits oss. Den mest intressanta ligger på Götaverkens område. Den hyra som ursprungligen redovisats till oss är dock orimlig och måste förhandlas ner avsevärt om det skall kunna bli en flytt. Lokalen består av en lagerlokal, med högt till tak, på 155 kvm samt en kontorsdel på 95 kvm, allt i fint skick. Vi har också gjort en sammanställning av vad en flytt skulle kosta. Det rör sig om över 500 000 kr. Till denna summa kommer arbetstid och kostnader för en ev. digitalisering. Den senare torde kosta en bit över 150 000 kr om vi skall kunna köra via dator. Detta skulle ju kunna underlätta visningar betydande. Idag behöver vi 13 man för att köra visningar. I framtiden kanske 4? Kanske digitalisering/datorisering kan attrahera några ungdomar också. Frågan är dock vilka lok som är rimliga att lägga ner ombyggnadsarbete/kostnader på. Vem åtgärdar de lok som klubben inte äger?

En annan fråga är om vårt rullande material håller för mera omfattande visningar än vad vi nu brukar ha. Normalt sett har vi haft 26 halvtimmarsvisningar varje år. Kan vi ha visningar en helg varje månad? Det skulle bli 168 visningar på ett år! För ett år sedan efterlyste Torbjörn och styrelsen idéer om hur vi tycker att GMJS skall se ut och fungera om 10 år. Tyvärr måste vi konstatera att utfallet är mycket klen! Har vi/ni inga idéer! Här hoppas redaktör'n på en skärpning. Kom in med lite förslag. För att kunna ta beslut om flytt eller nedläggning måste styrelsen få in medlemmarnas åsikter om både lokaler, arbetsformer, layout och rullande material.

Det var en del allvarsord men de behövs också. Nu över till det mer lättsamma. Sommarkrysset! Hoppas jag får bjuda på en stunds tankegymnastik så här i hängmattan eller vad Ni nu befinner Er på semestern. Ni får sommaren på Er. Jag vill ha lösningarna till den 18 augusti.

Redaktör'n vill härmed tillönska läsekretsen en riktigt skön och avkopplande sommar. Någon semester har ju inte vi pensionärer!

Hans

Omslaget

Visar hur en ålderstigen station såg ut på 1890-talet. Det är just Gnesta som stått förebild för vårt Ålderstigen. I nästa nummer berättar vi mer om stationen.

Foto ur Järnvägsmuseets samlingar.

Lillhagens station

Lillhagens Station på 20-talet

Lillhagens station anlades i samband med utbyggnaden av Bohusbanan och öppnades för trafik i juni 1907. Till en början gick inte tågen längre än till Tingstads station och man fick ta sig vidare in till staden med andra färdmedel. Först 1909 var Marieholmsbron klar och man kunde då för första gången åka tåg hela vägen från Strömstad till Göteborgs central. Det ursprungliga stationshuset låg på västsidan av spåren och inrymde en liten väntsal och gods- och biljettexpedition. 1929 öppnades också en postexpedition i lokalerna.

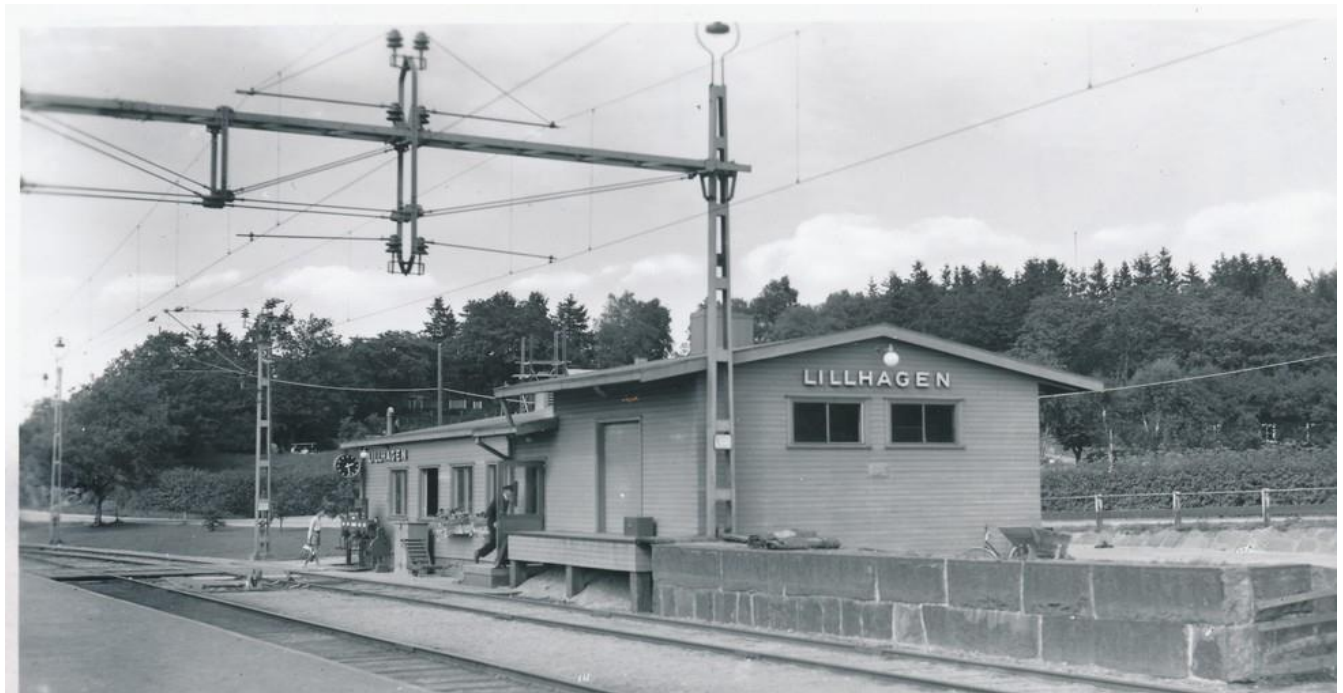
1937 flyttades stationsområdet till den nuvarande platsen på östra sidan av spåren och ett nytt modern stationshus byggdes med vänthall, biljett- och postexpedition samt godsmagasin. 1939 elektrifierades Bohusbanan. För de boende i området och besökare till Sankt Jörgens sjukhus var tåget länge det vanligaste kommunikationsmedlet till och från centrala Göteborg. Restiden till Göteborg Central var ca 15 minuter inklusive stopp vid stationerna vid Tingstad och Olskroken.

I samband med att Backa kommun införlivades med Göteborg år 1947 började Spårvägen med regelbundna bussförbindelser in till centrum och tågresandet minskade. I takt med att allt fler fick bil fick stationen allt mindre betydelse för resandet och så småningom stängdes gods- och biljettexpeditionen och stationen blev enbart en obemannad hållplats för av- och påstigning.

När till sist också poststationen stängdes och flyttades till Brunnsbo år 1991 så innebar detta slutet på en nästan 100-årig verksamhet på Lillhagens station. Stationsbyggnaden revs slutligen 2004 i samband med att Sankt Jörgensområdet började bebyggas med bostäder. Då riskerade man ju få fler resenärer! Det är ju lättare att köra tåg om man slipper passagerare.....

Strax efter invigningen, maj 1937

Året är nu 1950 och Bohusbanan är elektrifierad sedan 11 år tillbaka

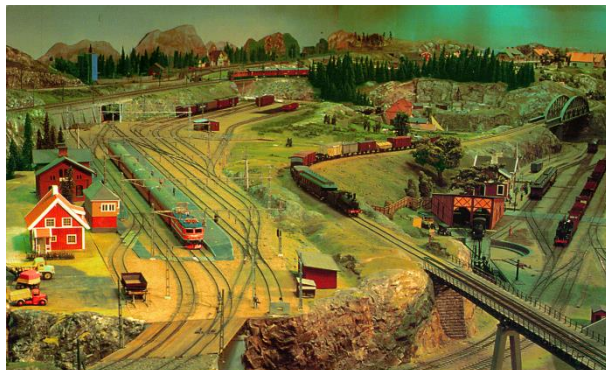
Sista året med den gamla stationen.
Samtliga foton från Järnvägsmuseets
samlingar

Nu inför förändringen av verksamheten har redaktörn´ skissat på vad som är unikt med GMJS gentemot andra klubbbanor inklusive Hamburg, Berlin, Hässleholm m.fl. Den fråga man bör ställa sig är om vi skall fortsätta på vår unika image eller om vi skall anpassa oss till hur andra gör, d.v.s. man släpper in folk, de får gå runt och titta medan det snurrar runt några tåg och sen gå hem.....

GMJS är unika genom att vi:

- bygger i en större skala
- har enbart handbyggda modeller, inga köpegrejor
- har genomtänkta tågsammansättningar från olika tidsperioder
- har lok och vagnar från järnvägens barndom, 1850-talet
- kan visa tågset från alla årtionde de första 140 åren
- kör enbart svenskt
- har visningar på fasta tider
- har uppbyggda läktare för bättre översikt
- har ett kontaktledningssystem som fungerar
- har guidade visningar som berättar om tågen, byggnaderna och anläggningen
- har exakta kopior av många Västsvenska och Göteborgska byggnader
- har handspikad räls och handlagda växlar
- kan projicera på stor duk, även från kamera i ett lok
- har egen modulbana
- har en spårvagnslinje från gamla Göteborg
- tillåter besökarna att titta in i/under anläggningen på vissa visningar
- har mörkerkörningar
- kör till ändstationer med fungerande vändskivor

Kallelse

Klubben står inför en stor förändring av sin verksamhet. Det är nu uppenbart att vi måste lämna den lokal vi haft förmånen att husera i de senaste 61 åren. Dessutom till mycket rimlig hyra. Exakt tidpunkt när vi måste lämna lokalen är inte helt klart, men hösten 2017 verkar just nu det mest troliga.

Med anledning av detta, kallar därför styrelsen till extra medlemsmöte

Tisdagen den 14 juni kl. 19.00

Det är viktigt att Du deltar i detta historiska beslut som helt avgör vår framtid.

I skrivande stund (maj månad) finns, från vår nuvarande hyresvärd Älvstranden, ett förslag till ny lokal på Götaverkens område. Tillträde 1 januari 2017. Hyran är högre än vad vi betalar idag men ligger inom rimligheternas gräns.

Styrelsen

Modulmässan 23-24 april

Helgen 23-24 april anordnades en modulmässan inne i vår granne sporthallen. Där samlades olika modulanläggningar i både skala HO och N. På plats fanns också ett antal försäljare. Vi hade ju förmånen att inte behöva bygga upp vår modulanläggning utan kunde visa upp vår "riktiga" anläggning så att säga på plats. Publik tillströmningen var god, speciellt på lördagen och vår lokal var stundtals fullknökad. Vi körde en hel del olika tåg under dagen och Anders Olsson speakade förtjänstfullt. Många besökare visste om våra lokalbekymmer och den stående frågan var – hur går det? Vi fick också tipset att försöka få anläggningen kulturminnesförklarad och lokalarbetsgruppen jobbar med frågan. Lördagskvällen avslutades med en gemensam middag för alla utställare. En utsökt fläskfile´ med rotsaker serverades. Tack Rickard Nordström för ett trevligt arrangemang.

Medlemsförteckning maj 2016

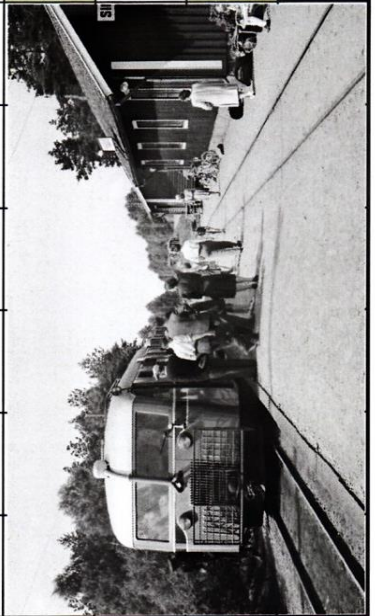
17	Lennart Håkansson	Blåmesvägen 7	415 07 Göteborg	031-261353
27	Per Olof Wahlström	Kaggeleds Äldreboende, rum 1205	416 74 Göteborg	031-7956189
30	Nils Kjellberg	Morängatan 11 B	416 71 Göteborg	031-553596
32	Ralph Milthon	Enskärsgatan 7	421 60 Västra Frölunda	031-453588
41	Nils Bengtsson	Eketrägatan 10 B	418 73 Göteborg	031-514674
44	Hans Fischer	Heinrich Bossard-Strasse 5	CH-8405 Winterthur	52-2333137
45	Arne Averdall	Bondevägen 5	434 40 Kungsbacka	0300-14368
48	Anders Forsberg	Jungfrudansen 42	171 56 Solna	08-6526260
59	Göran Fohlin	Plöjarvägen 6	438 38 Landvetter	0725-086665
62	Leif Johansson	Ponnybacken 18	425 42 Hisings Kärra	031-573449
81	Nils Pihlgren	Stamkullevägen 40	461 42 Trollhättan	0520-83935
84	Hans Johansson	Brunnbergsvägen 26	438 36 Landvetter	0730-518200
86	Roger Bratt	Mimersvägen 12	433 61 Sävedalen	031-261777
88	Leif Petersson	Hakefjordsgatan 73	418 72 Göteborg	031-539706
89	Anders Engström	Östra vägen 46	430 91 Höno	031-968464
95	Lennart Risfelt	Urbergsvägen 4	435 41 Mölnlycke	031-880141
112	Leif Ohlsson	Kung Håkons gata 14	417 28 Göteborg	031-537812
115	Gert Skogsberg	Ingegatan 3	442 37 Kungälv	0303-14588
150	Lennart Johansson	Barberaregatan 3	415 07 Göteborg	070-9501017
151	Fredrik Källquist	Norra Jordövägen 39	370 24 Nättraby	0457-35154
155	Urban Andersson	Göranstorp Låstad 1410	540 16 Timmersdala	0511-83391
156	Kjell Munthe	Övre Sörgården 7	517 36 Bollebygd	033-148500
158	Hans Josefson	Drakenbergsgatan 34	412 69 Göteborg	031-211200
166	Göran Fagrell	Malmgatan 3	426 71 V Frölunda	031-298102
169	Henry Olsson	Carlbergsgatan 27	412 66 Göteborg	031-401009
170	Hans Richert	Stålebovägen 10	433 76 Jonsered	031-7957741
186	Morgan Carlsson	Hagalundsvägen 18c	302 74 Halmstad	035-362 09
188	Fredrik Bräutigam	Sankt Jörgens allé 17	422 49 Hisings Backa	031-411514
189	Tore Koren	Fjärås Vårlöksväg 27	439 71 Fjärås	0300-540855
198	Anders Pihl	Drivhusgatan 7	412 64 Göteborg	031-406767
199	Britten Lange	Per Dubbsgatan 4 B	413 46 Göteborg	031-7792425
216	Kenneth Jonsson	Nyponvägen 5	641 47 Katrineholm	0150-53961
217	Johan Lyrfalk	Österskogsstigen 4	141 38 Huddinge	08-6493974
218	Tobias Ljung	Stavgårdsgatan 34	167 56 Bromma	0725-429616
232	Gilbert Falkenström	Gamla Bällskärsgatan 16	422 44 Hisings Backa	031-234416
235	Leif Pettersson	Batterivägen 7	423 40 Torslanda	031-920918
259	Lars-Bertil Bengtsson	Måns Torbjörnsvägen 7	417 29 Göteborg	031-512556
263	Lennart Möller GRRKA	Hilledalsgatan 90	417 05 Göteborg	031-515379
264	Anders Olsson	Karl Gustavsgatan 65	411 31 Göteborg	031-186716
266	Lars-Olov Karlsson	Storgatan 76 L	262 35 Ängelholm	0702-248990
270	Torbjörn Ek	Kobbarnas väg 15	416 64 Göteborg	031-193736
272	Mikael Norss	Eriksgratan 15	561 44 Huskvarna	0703-327783
276	Stig Bergström	Junkergatan 6	21617 Limhamn	040-164544
285	Ingemar Svenberg	Kastellgatan 4	411 22 Göteborg	031-413900
289	Kjell Persson	Klevsgatan 7	512 62 Mårdaklev	0325-50205
290	Magnus Johansson	Pianogatan 18 2 tr	421 44 Västra Frölunda	031-457883
293	Åke Edman	Eklanda skog 87	431 49 Mölndal	031-277706
294	Anders Brattberg	Träringen 30	416 79 Göteborg	031-7010126
296	Anders Löfvenborg	Skogsbovägen 8A	541 57 Skövde	0500-760049
297	Jan Helander	Stora Arödsgratan 11	422 43 Hisings Backa	031-239739
299	Lisa Rudolfsson	Klamparegatan 5	413 17 Göteborg	031-243692
300	Hans Andersson	Hamratorpsvägen 1	429 34 Kullavik	031-932967
301	Lars Åke Björk	Pennygården 16	414 82 Göteborg	031-412807
302	Thomas Niklasson	Mossvägen 1 lgh 1102	449 43 NOL	
303	Nils Bagelius	Ängbyhöjden 38	168 50 Bromma	08-873250
304	Peter Elestedt	Nedre Kvarnbergsgatan 14	411 05 Göteborg	031-133252
306	Kjell Johansson	Björnsjödal 500	449 90 Nol	0303-743153
307	Henning Hansen	Noleredsvägen 3A	423 32 Torslanda	031-562577
308	Lennart Svensson	Skogsmilsgatan 5	421 37 Västra Frölunda	
309	Peter Johansson	Slättervägen 10	43440 Kungsbacka	0300-73016

Sommarkryssset 2016

KYLER KOLÄT
 HAR FLERA SPÅR
 MÅTT ENHET
 TILL MÅRTEN
 L L BY

NISSAN
 VIKTOR
 BYOBERG

VIT ÖRN?	INTE UR	SAME	EN ANNAN ANNAN	FARENHEIT	VIDLETT	GREDELIN	BYGGKLOTS	ÖRING
INTE ÄKTA HÖRSTÄND	INTE UR	INTE UR					ON	
FRÅN PITE	FRÅN PITE	VASSBÄT	OKEY	GÅR INTE ALLT	YTTREDE	STIAL	S L:O	KOM INTE FÖRST
GÖR BABY						BASTANT		
				GORE		MYNDIGHET 1968-92		
						OKOKTA	FOTOEL TIPS	
HÖGSTA HÖNSET	GRÄS	NORRA ÖLANDS JÄRNVÄG		BÖSSA		JÄMT-SJÖ		Hans 2016
				ÖNSKA				
				KAN MAN VARA I KASSA				